

Det er nu saa længe siden vi fik den lov, over et halvt århundrede. Lad os hellere tage et eksempel fra Dr. Birchs egen tid. Er der noget, danske kvinder har vist, de kan, saa er det at styre en skole. Vi har her i landet haft en pædagog ved navn Natalie Zahle, der, selv om hun er temmelig ukendt af den danske „Centraladministration“, som nok aldrig har haft brug for hendes evner, dog er berømt langt ud over Danmarks grænser. Og er der end ingen, der holder maal med hende, saa er der dog et ikke helt ringe tal, der har vist, de forstod sig paa at administrere en skole, pigeskole, drenge-skole eller fællesskole. Det skal man nok lade være at benægte. Og saa fik vi da i aaret 1903 en lov, der bestemmer, at kvinder aldrig maa beklæde embedet som rektor ved en skole. Se det er det gode gamle Bøjgen-princip i rendyrket stand.

Som grund til, at kvinderne skal holdes ude og holdes nede, anfører Dr. Birch, at „et mandfolk nu en gang har flere økonomiske pligter, selv om han er ugift“. Denne paa-stand hører til de overraskende og oplivende momenter. Dr. Birchs tale er saa fuld af. I tidligere diskussioner om forholdet mellem mænds og kvinders løn hørte man jævnlig, at mændene havde flere *fornødenheder*, navnlig tobak og spiritus. Dette argument synes ikke at være rigtig yndet længer; den kære spiritus har tabt svært i sympati, selv indenfor mændenes kreds, og hvad tobaksrygning angaar, saa stræber kvinderne nu redelig efter at naa mændene i denne fuldkommenhed. Men nu rykker Dr. B. i marken med økonomiske *pligter*. Se, det forslaar bedre; pligten staar for tiden betydelig højere i kurs end spiritus. Kun var det ønskeligt at faa at vide, hvori disse økonomiske pligter bestaar; Dr. B. gav ikke den fjerneste antydning deraf.

Selvfølge lig fremhæver Dr. B. ogsaa, at manden er forsørger, hvad kvinden „kun undtagelsesvis eller rettere aldrig er“. Dette sidste er overraskende. Vi tror, at kvinderne endog ret hyppig er forsørgere; hvis statistiken ikke kan udfinde det, mon det da ikke skulde ligge i, at der ses paa dens tal med udelukkende mandlige øjne? Statistiken er nok ikke slet saa objektiv en videnskab, som man engang troede; mon det derfor ikke kunde være særdeles heldigt at faa kvinder ind i det statistiske Bureau netop paa de poster, hvor det gælder overblikket?

Og i tilknytning hertil vil jeg gerne gøre endnu et spørgsmål. Hvad bør være det vigtigste hensyn ved embedernes besættelse?

Eller med andre ord: Er embederne til for embedsmændenes skyld eller for folkets skyld?

Den gamle tid holdt, om end mere i praksis end i teori, paa, at det første hensyn var det afgørende. Det var Højre, der regerede dengang, og det er ikke med urette, naar man har betegnet højrerregimentet ikke som et aristokrati men som et bureaukrati. Hvorledes almenheden blev betjent, var et spørgsmaal af ringere vægt end det, hvorledes embedsmændene havde det. Vi har nu faaet et systemskifte. Vi kvinder sætter vort haab til, at dette bl. a. skal give sig udslag i et nyt syn paa forholdet mellem folket og dets embedsmænd. Vi haaber paa, at herefter skal det princip vinde frem: *Arbejdet skal gives til den, der kan gøre det bedst*. At man maa gaa prøvende frem og tage smaa skridt ad gangen, det er vi klar over, men vi finder, at de to herrer rigsdagsmænd, der har fremsat lovforslaget om kvinders adgang til embeder i Stat. Bur., har slaaet ind paa en god vej og begyndt den godt — og vi er dem taknemmelige.

Vi har nu rettet nogle spørgsmaal til Dr. Birch. Det skulde glæde os, om han vil bæ-ære os med svar. Men vil han ikke det, foretrækker han at gaa op i den store Bøjgen, der „aldrig slaar fra sig“, der „vinder uden at kæmpe“ og „vinder alting med læmpe“ — — ja saa maa vi trøste os med at huske paa, hvordan det gik med Bøjgen i „Per Gynt“. *Han svandt til sidst ind til ingenting*, hedder det. Vi stoler paa, at ogsaa vor „Bøjg“ vil svinde ind til ingenting overfor den retfærdige sag; lad den saa kun dø med det gisp:

„Den var for stærk. Der stod kvinder bag den!“

Ville Højberg.

Forsømte Børn.

Atter foreligger der Forslag til Lov „om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer“ (11te Oktober 1904). Vi minder om, at et lignende Forslag fremsattes i Landstinget 1901 af daværende Justitsminister Goos, og at da baade „Dansk Kvinde-samfund“ og „Dansk Kvinderaad“ fremdrog forskellige Spørgsmaal vedrørende nævnte Forslag. Vi ved, at d'Hrr. Lovgivere er tilbøjelige til at glemme, at ogsaa Kvinderne har talt med om den Sag. Vi er jo nemlig ikke Vælgere, og vi maa derfor bestandig minde om, at Samfundets Ve og Vel ogsaa interesserer os, og at der er Spørgsmaal,